

Lesmateriaal 'Die Welle'

In samenwerking met het Instituut van de Lerarenopleiding van de UvA ontwikkelde het Duitsland Instituut onderwijsmateriaal bij de film 'Die Welle' (Dennis Gansel, 2008). Deze film is een remake van de Amerikaanse film 'The Wave' uit 1984.

In de film staat de vraag centraal of anno 2008 een autocratie in Duitsland nog mogelijk is. Gymnasiumdocent Rainer Wenger probeert, in het kader van het project 'Autocratie', zijn klas te laten zien hoe een dictatuur kan ontstaan. Hoewel zijn leerlingen een dictatuur in Duitsland niet meer voor mogelijk houden, is Wenger van mening dat het fascisme in Duitsland niet enkel tot het verleden hoeft te behoren.

Wenger start een experiment waarbij hij zijn klas binnen een week in een microdictatuur verandert. Slechts een minderheid verzet zich tegen Wengers optreden. De groep formeert zich tot een serieuze beweging die de naam 'Die Welle' draagt. Al na enige dagen escaleert het experiment in geweld en vandalisme. De week kent dan ook een dramatisch einde.

Het Duitsland Instituut Amsterdam biedt u met dit materiaal mogelijkheden de film in te zetten in uw onderwijs. Aan de hand van de film kunt u uw leerlingen laten zien hoe in een moderne Duitse film vragen worden gesteld, die pijnlijk verwijzen naar de nationale Duitse geschiedenis. De kijker ziet het actuele Duitsland in een 'flitsend jonge' film, maar wordt tegelijk ook zelf geconfronteerd met universele vraagstukken.

Het materiaal is ontwikkeld door Marc Kropman en Brenda Stam van het Instituut voor de Lerarenopleiding van de Universiteit van Amsterdam. Het bestaat uit drie delen.

Opdrachtenserie A behandelt het thema 'Verantwoordelijkheid en keuzes maken'. Leerlingen wordt nadrukkelijk gevraagd zich in te leven in de verschillende hoofdpersonen door middel van het bijhouden van een dagboek. Uiteindelijk spelen zij de eindscène van de film, voordat de leerlingen deze gezien hebben. Daarna vergelijken zij hun spel met de oplossing van de filmmaker.

Deze opdracht is vooral geschikt om met leerlingen van zowel VMBO als HAVO en VWO inzichtelijk te maken hoe groepsvorming plaatsvindt en hoe mensen worden uitgesloten van deelname aan de groep.

Voor leerlingen in VMBO wordt met deze opdracht aangesloten op het kern- en verrijkingsdeel 'Historisch overzicht vanaf 1900' van het vak Geschiedenis. Daar

wordt van leerlingen gevraagd dat zij een rechtse dictatuur zoals de nationaalsocialistische kunnen herkennen en beschrijven. Het gaat dan om bijvoorbeeld begrippen als terreur, gelijkschakeling, het totalitaire karakter, indoctrinatie, en discriminerende maatregelen.

Voor leerlingen uit de bovenbouw HAVO en VWO sluit de opdrachtenserie aan bij Domein A en Domein B, Tijdvak 9 Tijd van de wereldoorlogen. En met name bij het kenmerkend aspect 'Het in praktijk brengen van totalitaire ideologieën'. Met deze opdrachten oefenen leerlingen met het begrip standplaatsgebondenheid. Tot slot leent de opdracht zich voor het bespreken van de vraag naar continuïteit en discontinuïteit in de Duitse geschiedenis.

Opdrachtenserie B behandelt het thema 'Heiligt het doel de middelen?' Van leerlingen in de bovenbouw HAVO en VWO wordt gevraagd om expliciet te beargumenteren waar zij de grens leggen tussen wat nog wel en wat niet meer mag. En waar zij die grenzen op baseren.

Hiermee wordt aangesloten bij Domein A uit het examenprogramma Geschiedenis. Hierin wordt van leerlingen gevraagd dat zij in staat zijn te oordelen, rekening houdend met tijd- en plaatsgebondenheid van interpretaties en oordelen afkomstig van personen uit het verleden én afkomstig van hedendaagse personen, onder wie zij zelf en de rol van waardepatronen in heden en verleden. Leerlingen wordt niet alleen gevraagd om 'Die Welle' te analyseren, maar ook om aan de hand van actuele voorbeelden na te gaan waar hun grenzen liggen bij het optreden van personen, organisaties of overheden.

In het derde deel vindt u achtergrondinformatie bij de film. Het gaat om een samenvatting van de film, informatie over de regisseur Dennis Gansel en achtergronden bij het oorspronkelijke verhaal van 'The Wave'. Tevens is een begrippenlijst opgenomen en een overzicht van relevante websites.

Lesmateriaal 'Die Welle' (23 pagina's)

Uitgave: November 2008

Redactie: ILO (Instituut voor de Lerarenopleiding, UvA)

Doelgroep: VMBO/HAVO/VWO

Vak: geschiedenis

Verzendkosten: €5 (Het lesmateriaal zelf is gratis, u betaalt alleen de verzendkosten)

Bestel dit lesmateriaal in onze [webshop](#). U krijgt het materiaal na betaling van de verzendkosten z.s.m. thuisgestuurd.

Contactpersoon bestellingen lesmateriaal: ehakvoort[@]uva.nl

Let op: het onderwijsmateriaal wordt *zonder* dvd van de film geleverd!

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/lesmateriaal-die-welle>